

5Amaliy mashg‘uloti
Aktinomitsetlar va ularga yaqin organizmlar, ularning morfologiyasini
mikroskopda ko‘rish.

Kerakli jihozlar: Mikroskop, buyum oyna, petri idishlari, suv, paxta, porbirkalar, termostat, kirdir moyi, filtr qog‘oz, yoki tayyor preparatlar.

Mashg‘ulotni o‘tkazishdan maqsad: Bakteriyalarning harakatlanishini o‘ganish.

Bakteriyalar xivchinlarining soni va joylashishiga qarab куйидаги гуруҳларга булинади;

Monotrixlar — bakteriya hujayrasining bir uchida bitta xivchin bo‘ladi.;

Lofotrix — hujayraning bir uchida bir tup xivchini bo‘ladi.;

Amfitrix — hujayraning ikki uchida ikki tup xivchin bo‘ladi.;

Peritrix — hujayraning hamma tomoni xivchin bilan qoplanib, unga peritrix deyiladi.

Ishning borishi:

1. Pseudomonas-avlodining vakillarida monatrixal-yoki lofotrixal xivchinlar kuzatiladi. Shuning uchun Pseudomonas-sp 12-18 oatli kul’turasidan “ezilgan tomchi ” preparati tayyorlanadi. Mikroskop tagida ingichka harkatchan tayoqchalar ko‘rinishi kerak. Ularning harakati juda tez,t parmasimon bir tomonga yo‘nalgan bo‘ladi. Hujayralar aylanma harkat qilmaydi.

2. Xivchinlarning peritrixal joylanishida ularning harakati bir tekisda bo‘ladi va tebranma harakatlanadi, aylanma harakatlanishi mumkin. Bunday tipdagi harakatni Basillus subtilisdan tayyorlangan “ezilgan tomchi ” preparatida ko‘rish mumkin.